

**MINISTERUL EDUCAȚIEI,
CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Rayon/ Munițiپی

Yaşamak eri

Üretmāk kurumnarı:

Ürenicinin adı, soyadı

2-inci TEST

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURASI

ALIŞTIRMAK İÇİN TESTLÄR

LİTEY ÇEVİRİMİ

Gumanitar profili

Fevralin, 2020

Tamannamak vakıdı – 180 minut

Läüzımnı tedariklär: *maavi renkli kalem.*

Ürenici için nasaatlar:

- Dikat oku herbir cümleyi, verilmiş işi tamanna.
- Kendibaşına işlä.

İi saatlan!

TEST 2-ci varian lab. (gum. pr.)

Oli kaldırdı kafasını da baktı pençeredän. Nicä temen, şindi dä insan kaçınardı, itirişardı. Peronda düz sırada durardı uzun renkli skemnelär. Onnarda oturardı yolcular. O esap aldı üç-dört yaşında bir uşaa, toyan, kırmızı yanaklı çocucaa. O giimniydi yakışıklı moräk rubasınnan. Onu elindän tutardı skemnedä oturan genç karı. O insan dudaklarını kırmızı pomadaylan boyamıştı, da ona baktıynan, sansın üzü-gözü kaybelärdi. Karı lafedärdi bir kıvrak boylu, batıklän dartılı kızlan, angısının uzun kalın peliinä gözäl maavi rengindä şirit örülüydü, peliin dä ucunda gözäl bant baalydı. Belliydi, ki o küüdä yaşayan bir kız. O çıkardı cantasından iki büyük kovrik da verdi uşaa. Osaat uşaan yanından, sansın tren, geçti bir olan, itirdi çocucaa, da uşak kaçırıldı elindän kovriklerini erä. Onnar tukurlandılar skemnenin öbür tarafına. Uşak çekti elini anasının elindän, kaçarak etişti tukurlanan kovriin birisinä, kaldırdı da istedi dalasın. Bunu gördüynän, anası, nicä bir garga, kaptı uşaan elindän kovrii, üfkeli bakarak hem nesä söyleyäräk, attı o kovricää skemnenin altına.

Oli bakardı bu çirkin işä da düşünärdi: “Ne okadar zordu mu bu kovricää kaldırmaa da kuşcaazlara vermää?” Babusu ürettiydi Oliy: “Ekmää kaçırдың – kaldır. Koy taa üüsek bir erceezä, ki kuşlar bulsunnar. Sade erä atma!”

“Neyä üüreder bu genç karı kendi uşaanı?” – kendi-kendinä üfkelendi kızcaaz.

O insan, ani vermişti kovrikleri bu uşaa, kaldırdı o iki kovricää da nereyäsä hızlı gitti, katılıp bu durgunmaz insan selin içinä.

Düşünmeklär kapladıydı kızcaazı. O başka görmäzdi, ne olër peronda hem avtobusun içindä. Neçinsä Olinin aklına geldi malinin lafları: “Kimseyä ekmek urmasın.”

(Galina Sürkeli “CAN ACISI”)

No	İtemnär	Ballar	
I.	Verili fragmentä analiz yapın	30 bal	
1.	Verili tekstin fragmentini dikat okuyun da aşaadakı soruşlara cuvap verin:	L	L
a)	kimi esap aldı Oli, pençeredän bakarkan? (2 cümlä)	0	0
	_____	1	1
	_____	2	2
	_____	L	L
	_____	0	0
b)	kiminnän hem nesoy insannan genç karı lafedärdi? (2 cümlä)	1	1
	_____	2	2

	_____	L	L
c)	nedän uşak kaçırıldı kovrikleri erä? (1 cümlä)	0	0
	_____	1	1

d)	ne yaptı uşaan anası kovricäklän? (1 cümlä)	L	L
	_____	0	0
	_____	1	1

2.	Nesoy gösterili bu fragmenttä Olinin süreti? Onun düşünmeklerini esaba alıp, karakteristika ona verin. (4 cümlä) _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
3.	Dooru mu yaptı uşaan anası, ani sıbıttı kovricää skemnenin altına? Cuvabınızda iki nasaat verin uşaan anasına. (3 cümlä) _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4.	Teksttän alınma deyimin maanasını açıklayın: “Kimseyü ekmek urmasın!” (3 cümlä) _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
5.	a) Verili fragmenttä bulun da çıkarın bir epitet, bir dä yaratırmak. _____ _____ b) yaratırmaklan bir sadä cümlä kurun. _____ _____ _____	L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2
6.	Gagauz literaturasından üç personaj adı yazın, angıları yaşamakta halkımıza örnek gibi olur. Yaratmaların adını hem avtorlarını yazın. Personaj Yaratmanın adı Yaratmanın avtoru 1. _____ _____ _____ 2. _____ _____ _____ 3. _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6

II.	Gramatika soruşları	30 bal	
1.	<p>Teksttän çıkarın:</p> <p>a) ilk abzaţtan <i>üç</i> adlık saabilik formasında, temel formasına koyun, hallanmak tipini belli edin;</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>b) <i>üç</i> laf vokal dönmesinnän, <i>bir</i> laf dä konson dönmesinnän;</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>c) <i>iki</i> aderlik da çeşitlerini belli edin.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p>
2	<p>Fragmentin ilk abzaţından iki izafet konstruksiyasında lafbirleşmesi çıkarın. Bir izafetä doludan sintaksis analizi yapın.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
3.	<p>Aşaadaki tıfraları yazın laflan, sayılıkların çeşitlerini belli edin:</p> <p><i>50-är</i> _____;</p> <p><i>102-nci</i> _____;</p> <p><i>1/2</i> _____;</p> <p><i>129600</i> _____.</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p>
4.	<p>Lafa "<i>üfkeleni</i>" morfologiya analizini yapın.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>
5.	<p>Fragmenttän verili doorudan sözü diiştirin kıynaş sözünä:</p> <p><i>Babusu üürettiydi Oliy: "Ekmäü kaçırđın – kaldır. Koy taa üüsek bir erceezü, ki kuşlar bulsunnar. Sade erü atma!"</i></p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p>

6.	Çizili cümleyi çıkarın da ona sintaksis analizini yapın.	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
III	Mini-yaratma	40 bal	
	<p>“Küçüklüğümüz – yaşamının önemli zamanı, açan moral kalitelerinin temel koyulêr”. temasına görâ kendi fikrinizi açıklayın (1-1,5 sayfa). Fikrinizi açıklamaa deyni, aşadaki planı esaba alın.</p> <p>1. Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı olsun.</p> <p>2. Fikrinizi argumentläyin, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli).</p> <p>3. Dolu hem dooru literatūra dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarkan, lâazımnı materialı kullanın.</p> <p>4. Derindän kendi bakışınızı, pozitiyanızı, kişiliinizi gösterin.</p>	L 0 2 4 6 8 10 12 L 0 2 4 6 8 10 L 0 2 4 6 8 10 L 0 2 4 6 8	L 0 1 2 3 4 5 6 7 L 0 2 4 6 8 10 10 L 0 2 4 6 8 10 L 0 2 4 6 8

